
Saksnr: 2020/75523-1
Saksbehandlar: Merethe Jenny Helland
Nordnæs

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Klagenemnda		08.12.2020

Klagesak. Klage på vedtak- leige av offentlig areal til uteservering - Bergen kommune - gnr. 167 bnr. 1653 - Torget Hotelldrift AS - Egon Kjøttbasaren

Forslag til vedtak

1. Klage frå Sweco Norge AS over Infrastruktur og veg, forvaltning og utgreiing Bergensområdet sitt vedtak av 28.05.2020, leige av offentlig areal til uteservering, Torget Hotelldrift AS/Egon Kjøttbasaren - gnr. 167 bnr. 1653, langs fv.577 og fv. 5342, vert ikkje teken til følgje.

Samandrag

Saka gjeld leige av fortausareal langs fv. 577 til uteservering for sesongen 2020. Torget Hotelldrift AS/Egon Kjøttbasaren, heretter kalla Egon Kjøttbasaren, har søkt om leige av offentlig areal til uteservering. Det var søkt om leige av fortausareal langs fv. 577 «Torget» og fv. 5342 «Bryggesporen» for sesongen 2020.

Den 28.05.2020 gjorde INV forvaltning og utgreiing Bergensområdet slikt vedtak:

«Vestland fylkeskommune samtykker for heile 2020 til utleige av eit fortausareal som vist på kartutsnittet under. Det totale utleigearealet blir 157,5 m². Samtykket for dette arealet er eit enkeltvedtak etter veglova §§ 9 og 57.»

INV forvaltning og utgreiing Bergensområdet har den 05.06.2020 motteke klage frå Sweco Norge AS på vegne av Egon Kjøttbasaren. Supplerande merknader til klagen vart sendt den 09.07.2020. Sweco Norge AS representerar Egon Kjøttbasaren. Klagen gjeld storleiken på kor mykje offentlig areal som kan leigast ut til uteservering på fortau.

Klagen er motteke innan klagefristen.

INV forvaltning og utgreiing har vurdert klagen som underinstans og har funne å oppretthalde sitt avslag i saka.

Fylkesrådmannen har vurdert klagen og rår til at klagen frå Sweco Norge AS over INV Forvaltning Bergensområdet sitt vedtak av 28.05.2020 om leige av offentlig areal til uteservering langs fv. 577 og fv. 5342 Bryggesporen, gnr. 167 bnr. 1653 - Egon Kjøttbasaren - vert ikkje teken til følgje.

fylkesrådmann

Fylkesdirektør

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Vedlegg

- 1 Søknad Egon ZHUZAG.PDF
- 2 Egon Situasjonsskart, datert 13.5.2019.PDF
- 3 Vedtak - Uteservering Egon Kjøttbasaren - gnr 167 bnr 1653 - Bergen kommune
- 5 Klage på vedtak - Uteservering - gnr 167 bnr 1653 - Egon Kjøttbasaren - Sesongen 2020
- 6 Bilag til klage
- 7 A21-001 Eks. uteservering
- 8 Klage på vedtak - Leige av offentlig areal til uteservering - Bergen kommune - gnr 167 bnr 1653 - Torget Hotelldrift AS - Egon Kjøttbasaren

Vedlegg:

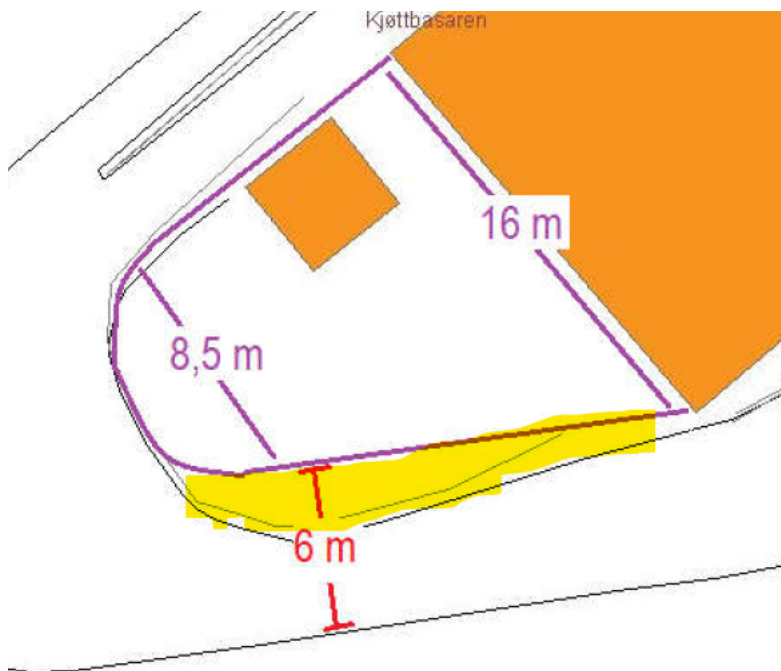
1. Søknad om leige av uteareal, Egon Kjøttbasaren.
2. Situasjonsskart/søknad Egon Kjøttbasaren
3. Vedtak, uteservering Egon Kjøttbasaren, frå INV forvaltning og utgreiing Bergensområdet 28.05.2020.
4. Klage på vedtak, frå Sweco Norge AS, motteke 05.06.2020.
5. Supplerande merknader til klagen, frå Sweco Norge AS, motteke 09.07.2020.
6. Bilag til klage, 1
7. Bilag til klage, 2
8. Oversending av klage, frå Infrastruktur og veg v/Fylkesdirektør

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

For året 2019 fekk Egon Kjøttbasaren redusert sitt areal til uteservering mot fortau, slik at areal som det tidlegare vart gitt samtykke til vart trekt inn. Dette slik at avstand til fortauskant vart 6 m, som vist på kart nedanfor, markert med gult.

Det går fram av saka at Sweco Norge AS meinte at vegvesenet ikkje hadde heimel for å redusera arealet. Dei hevdar at vegvesenet ikkje var rett instans for å ta ei vurdering etter kommuneplan Sentrum. Sweco Norge AS har difor søkt om å få leige heile arealet, inkludert det som er merka med gult i kartutsnittet.

Vestland Fylkeskommune må godkjenne bruk av areal til uteservering både som grunneigar og som vegstyresmakt. Bergen kommune har eigne retningslinjer for uteservering på offentlig grunn i Bergen sentrum.

I 2019 skreiv Statens vegvesen dette «I uteserveringssakene som gjelder Torget 3 (Felix), Torget 7 (Metz Sportsbar), Torget 9 (Harbour café), Torget 13 (Zupperia), Torget 15 (Scruffy Murphys) og Vetrilidsallmenningen 2 (Egon Kjøttbasaren), kan det med bakgrunn i den nye trafikale vurderingen for strekningen langs Torget ikke inngås tilsvarende leieavtaler som i 2018.»

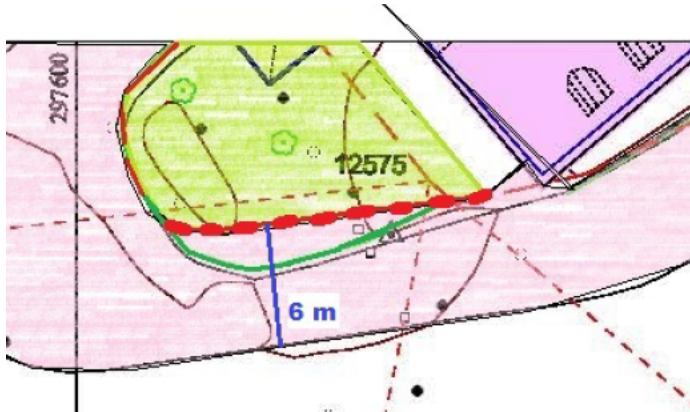
Det går fram av opplysningane i saka at:

«Ved Kjøttbasaren og Bryggesporen legg Vestland fylkeskommune til grunn plan- og bygningsetaten si avklaring av arealbruk i høve til kommunedelplan sentrum, som er gitt i e-post til Statens vegvesen 29.03.2019.

I e-posten skriv plan- og bygningsetaten at arealet ved «Bryggesporen er et kritisk fotgjengerområde i forlengelsen av Torget. Serveringsarealet foran Kjøttbasaren har til nå representert en unødvendig innsnevring av gangarealet fra Vetrilidsallmenningen. Det er et lyskryss med to fotgjengerkryssinger og oppleves trangt og trafikkfarlig. Det er viktig at fortausbredden ved hjørnet på Kjøttbasaren videreføres ut til krysset mot Torget, slik det er markert med rød stiple linje. Tidligere avgrensing er vist med mørkegrønn linje, nødvendig gangareal er vist med rosa, men nytt serveringsareal er angitt med grønt areal.»

Det er plan- og bygningsetaten som er planmyndigheit som kan vurdere om eit tiltak er i samsvar med føresegn § 6.3 for kommunedelplan for sentrum som krev minimum 3 m fri fotgjengarbreidde.

Utsnitt frå kartet frå plan- og bygningsetaten:

Det vert vist til at vedtaket frå Byggesaksavdelingen frå 1997 har eit punkt som omtalar ferdselsareal:

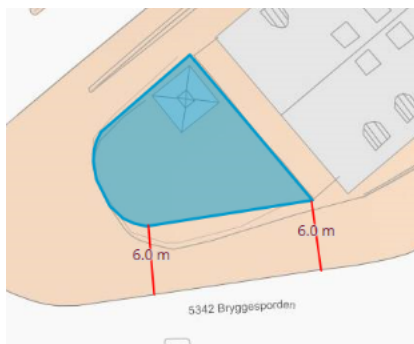
«Dersom det viser seg at den almenne ferdsel krever større fortausareal framfor «Kjøttbasaren» forbeholder bygningsrådet/byggesakssjefen seg rett til å krevne justeringer av utearealets begrensning.»

Vestland fylkeskommune kan berre fatte vedtak etter veglova for areal som er i samsvar med kommunedelplan sentrum. Vi må derfor legge til grunn kartet frå plan- og bygningsetaten i vårt vedtak.

Vedtak

Vestland fylkeskommune samtykker for heile 2020 til utleige av eit fortausareal som vist på kartutsnittet under. Det totale utleigearealet blir 157,5 m². Samtykket for dette arealet er eit enkeltvedtak etter veglova §§ 9 og 57.

Sjå vedlagte illustrasjon av vedtatt leigeareal:

Sjå også vedlegg 2, vedtak av 28.05,2020.

Det går fram av saka at: «I Torget har Vestland fylkeskommune lagt til grunn at ferdselssona på fortauet skal vere 4 m sidan det er svært høg ferdsel på fortauet. Dette er også grunngitt i at arealet skal samsvare med føresegn § 6.3 for kommunedelplan for sentrum som krev minimum 3 m fri fotgjengarbreidde. Vurderingstemaet er gjort i samarbeid med plan- og bygningsetaten som har vurdert saka etter kommunedelplan sentrum, § 6.3.»

Søknader om leige av fortausareal langs fylkesveg har tidlegare blitt handsama av Statens vegvesen i samarbeid med Bergen kommune, Bymiljøetaten. I saka vert det vist til brev frå Vestland fylkeskommune dagsett 18.03.2020 med informasjon om at fylkeskommunen overtar handsaminga av desse søknadene.

Frå møte i fylkesutvalet i Vestland fylkeskommune den 18.06.2020:

SI 15/20 Spørsmål frå Søviknes - Næringsvennlig holdning til restaurantnæringen - uteservering i Bergen Sentrum

Spørsmål Terje Søviknes (FRP) -Næringsvennlig holdning til restaurantnæringen - uteservering i Bergen Sentrum

Spørsmål 1:

Vil fylkesordføreren ta initiativ til en reell klagebehandling med synfaring langs FV 585 for å sikre at begge hensyn blir ivarettatt? (Fv. 585 sluttar ca ved Xhibition/Småstrandgaten og «fortsetter» derfra via Torget/fv 577.)

Svar frå fylkesrådmannen:

I all klagebehandling legg fylkesrådmannen forvaltningslova til grunn, og skal behandle klagen på vårt vedtak etter veglova. Det er plan- og bygningslova (pbl) som er førande for arealbruken. Eit veglovsvedtak kan ikkje strekke seg lenger enn det kommunedelplan for sentrum med føresegner opnar opp for. Då er saka ei dispensasjonssak etter pbl som kommunen må behandle.

Spørsmål 2:

Vil fylkesordfører før 2021-sesongen ta initiativ til en dialog mellom fylkeskommunen og grunneierne/restauranteierne på Torget slik at vi kan få optimalisert bruken av arealet, skape forutsigbarhet og dermed muliggjøre en oppgradering av området i regi grunneierne?

Svar frå fylkesrådmannen:

Fylkesrådmannen legg opp til at vi skal ha ein ny gjennomgang av areala for uteservering før neste sesong. Fylkesrådmannen vil gjere dette i samarbeid med Bergen kommune, plan og bygningsetaten og bymiljøetaten. Kva dialog Vestland fylkeskommune skal ha med grunneigarane/restauranteigarane på Torget er førebels ikkje avklart. I gjennomgangen vil fylkesrådmannen òg ha dialog med kommunalt og fylkeskommunalt råd for menneske med nedsett funksjonsevne.

I slike sentrale område må Vestland fylkeskommune som vegstyresmakt legge vekt på at fortausareal er vegareal som skal nyttast av mjuke trafikantar. Uteservering er eit unnatak som må handsamast etter veglova. I sentrale delar av Bergen sentrum er framkomst for mjuke trafikantar prioritert.

Rettsleg grunnlag

Det går fram av forvaltningslova § 28 1. og 2. ledd, vedtak som kan påklagast, klageinstans:

«Enkeltvedtak kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse i saken til det forvaltningsorgan (klageinstansen) som er nærmest overordnet det forvaltningsorgan som har truffet vedtaket (underinstansen).

For enkeltvedtak som er truffet av forvaltningsorgan opprettet i medhold av lov om kommuner og fylkeskommuner, er klageinstansen kommunestyret eller fylkestinget, eller etter disses bestemmelse, formannskapet eller fylkesutvalet eller en eller fleire særskilte klagenemnder oppnevnt av kommunestyret eller fylkestinget. For enkeltvedtak som er truffet av egne rettssubjekt som har fått overført myndighet fra kommunen eller fylkeskommunen, er klageinstansen en eller fleire særskilte klagenemnder som er oppnevnt av det øverste organet i rettssubjektet. Departementet er likevel klageinstans når vedtak er truffet av kommunestyret eller fylkestinget eller av det øverste organet i eget rettssubjekt som har fått overført myndighet fra kommunen eller fylkeskommunen. Vedkommende statlige organ er klageinstans når vedtak er truffet i henhold til myndighet delegert fra et statlig forvaltningsorgan.»

Forvaltningslova § 34 (Klageinstansen kompetanse) 1. ledd og 2. ledd, 1. og 2. pkt lyder:

«Dersom vilkårene for å behandle klagen ikke foreligger, skal klageinstansen avvise saken, jfr. dog § 31. Klageinstansen er ikke bundet av at underinstansen har ansett vilkårene for å foreligge.

Tas klagen under behandling, kan klageinstansen prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye omstendigheter. Den skal vurdere de synspunkter som klageren kommer med, og kan også ta opp forhold som ikke er berørt av ham.»

Det går fram av veglova § 1 a at:

«Formålet med denne lova er å tryggje planlegging, bygging, vedlikehald og drift av offentlege og private vegar, slik at trafikken på dei kan gå på eit vis som trafikantane og samfunnet til ei kvar tid kan vere tente med. Det er ei overordna målsetting for vegstyremaktene å skape størst mogleg

trygg og god avvikling av trafikken og ta omsyn til grannane, eit godt miljø og andre samfunnsinteresser elles.»

Veglova § 9 2. ledd lyder:

«Vegstyremakt for fylkesvegar er fylkeskommunen. Fylkeskommunen kan delegere styremakt til Statens vegvesen og kommunen.»

Leige av fortausareal er både omfatta av reglane om eigedomsrett og av veglova § 57. 2 ledd, 2 punkt.

Veglova § 57 1. og 2. ledd seier:

«Det er forbode å skade offentlig veg eller å skade eller ta bort innretning som høyrer til offentlig veg.

På eigedomsområdet til offentlig veg er det forbode utan løyve frå vegstyremakta

- 1) å grave, sprengje, ta bort masser, hogge tre eller gjere anna inngrep,
- 2) å sette reklameinnretning eller anna innretning, å legge tømmer, ved, stein, torv, byggemateriale eller anna på annan stad enn der det er laga særskilt offentlig opplagsplass til slik bruk,
- 3) å kaste eller legge søppel, ugras e.l. eller å leide kloakkvann eller dreisvann.»

Regelen sitt føremål er knytt til trafikkfaglege omsyn. Det er klagerett på slike vedtak.

Det går frem av reglement for folkevalde organ og delegering for Vestland fylkeskommune, reglement for klagenemnda pkt. 5, klagenemnda sin kompetanse:

«Klagenemnda sin kompetanse går fram av forvaltningslova § 34. Vedtaket det vert klaga på kan avvistast, stadfestast, opphevast eller endrast på dei vilkåra som går fram av lova».

Klagen

Sweco Norge AS har sett fram klage på vegner av Egon Kjøttbasaren. Den 09.07.2020 er det sendt inn supplerande merknader til klagen. I den supplerande klagen går det mellom anna fram at:

«Vestland fylkeskommune har begrunnet begrensningen av vedtaket omfang med at den bare kan fatte vedtak for areal som er i samsvar med kommunedelplan sentrum. Vi stiller spørsmålsteget ved at veimyndigheten skulle ha slik begrenset kompetanse til å fatte vedtak etter veglova, når de plan- og arealmessige sider ved tiltaket er et anliggende som hører inn under plan og bygningsloven.

Tiltaket er uansett i tråd med gjeldende kommunedelplan.»

I klagen vert det vist til at det vart gjeve byggetillatelse til Egon Kjøttbasaren for uteserveringsareal med møblering i 1997. Tillatelse etter plan- og bygningsloven i 1997 vert vurdert av klagar etter ein eldre arealplan enn kommunedelplan Sentrum. Ifølgje klagar vil det innebere ei ulovleg tilbakevirkning å fatte vedtak etter ein nyare arealplan, ein ulovleg omgjering av vedtak.

Klagar meiner at det er grunnlag for å fatta eit positivt vedtak etter veglova for heile arealet som er gjenstand for søknad om fornya leigeavtale og som klagar meiner er godkjent av Plan- og bygningsetaten.

Klagar hevdar at det er teke utanforliggjande omsyn i vedtaket. Dei viser mellom anna til at overordna vurderingar av arealbruk ikkje er i tråd med omsynene som skal ivareta veglova.

Sweco Norge AS er ikkje samd i den trafikkfaglege vurderinga som er gjort i vedtak av 28.05.2020 og i vurderinga at omsøkte areal markert med rosa farge på kart i vedtaket (kart nr. 2) , er nødvendig gangareal. I klagen går det mellom anna fram at:

«For det første er det ikke dokumentert tellinger som grunnlag for økt behov for gangareal. Dessuten viser vi til at de fleste turistgrupper bruker lyskrysset over

Vetrlidsallmenningen i stedet for å gå opp langs tiltakshavers fasade, hvilket de trolig gjør nettopp for å krysse veien på en forsvarlig måte. Det er slik sett både mulig og i praksis i bruk alternativt fortausareal for sikker kryssing av vei. Omsøkte areal er derfor ikke nødvendig til fotgjengere, som har god nok plass på øvrig fortausareal. Videre er det ikke registrert noen ulykker i veien utenfor omsøkte serveringssted ifølge daglig leder for Kjøttbasaren. For sesongen 2020 tilsier uansett dagens situasjon med korona, at det ikke vil være et problem med antall gående turister i området. Som det er redegjort for er det ikke nødvendig å ta i bruk det omsøkte arealet til fotgjengerareal.

Vi viser også til at øvrige serveringssteder i området beslaglegger areal slik at fortauet på disse stedene har mindre enn 6 meters bredde. De fleste stedene har 4 meters bredde, og Fisketorget har helt ned i 1,5 meter med fortau. Det vises til vedlagte bilag 1 - 7, med bilder av de aktuelle sammenliknbare serveringsstedene og påtegnet avstand på fortauet. Av hensyn til likebehandling kan ikke arealet innskrenkes slik det er gjort i herværende sak.

Andre samfunnsforhold som må få betydning i vurderingen, er det positive bidraget til bybildet og kulturen med spisesteder og et levende sentrum, som serveringsstedet gir. Dertil kommer hensynet til næringslivet, ved at innskrenkning av arealet får negative konsekvenser for leietaker, som har innrettet seg etter opprinnelig vedtak og eksisterende servering over svært lang tid. Det er gjort investeringer og planlagt virksomhet i tråd med et areal for uteservering av denne størrelsen. Virksomheten er også tilpasset med hensyn til bemanning for servering i tråd med arealomfanget. Det påpekes at sesongen 2020 er særlig utfordrende for restaurantnæringen med tanke på koronasituasjonen, og vi bemerker at innskrenkning av arealet kan få negative konsekvenser for livsgrunnlaget til leietaker og dens ansatte. Med de kravene myndighetene stiller til avstand mellom gjestene hos restauranter i disse tider, er arealets størrelse for uteserveringen særlig viktig for sesongen 2020.»

Klager hevder at det er grunnlag for å innvilge søknaden om uteservering for heile det omsøkte arealet etter veglova § 57 2. ledd.

Til sist går det fram i klagen at dersom Vestland fylkeskommune ikkje tek klagen til følge, vert det bedt om at det vert vurdert mogelegheit for utviding andre stader på uteserveringa, dersom eiatarar må innskrenka det omtvista areal. Ifølgje klagar har det vert gjeve utvidelser på andre utestadar i sentrum. Det går elles fram at: «Det gjøres særlig oppmerksom på at det i disse dager er kritisk at driften holdes i gang på ordinær måte. En innskrenking vil, som nevnt tidligere, gi innvirkning på ressursituasjonen på ansatte, samt gi negative konsekvenser for økonomien til leietaker.

Under vises eksisterende uteserveringsareal og 2 forslag til utvidelse av arealet som vi håper at kan vurderes dersom klagen ikke tas til følge».

Det vert vist til klagen i sin heilhet. (Vedlegg 5.)

Vedlagt klagen er det bilder og kart. (Vedlegg 6 og 7.)

INV Forvaltning Bergensområdet si vurdering av klagen

INV forvaltning Bergensområdet vurderte saka på nytt då dei fekk inn klagen, og fant å oppretthalde vedtaket. Det framkom ingen nye opplysningar i saka, som talte for ein omgjerding av vedtak 29.05.2020. Klagen vart difor sendt til den fylkeskommunale klagenemnda for endeleg avgjerd.

Fylkesdirektør infrastruktur og veg (INV) si vurdering

Fylkesdirektør infrastruktur og veg har den 23.07.2020 gjeve følgjande vurdering:

«Rettsleg sett er denne saka rimeleg klar. Nokre utgangspunkt er ikkje omstridt:

-Vestland Fylkeskommune har, etter opphevinga av sams vegadministrasjon, eige mynde til å fatte vedtak etter veglova § 57. Mynde er delegert til fylkesdirektør for infrastruktur og veg.

-Vidare forvaltar Vestland Fylkeskommune areal i høve til sin eigedomsrett. Derav kjem at vi kan krevje at dei som vil nytte vår grunn må ha avtale/leigeavtale. Ein har ikkje krav på å få leige «så og så mykje» frå ein grunneigar som elles har full råvælde. I denne saka er det gjeve løyve til å leige 157,5 kvm

-Vidare er det eit skilje mellom

- dei tilfelle der ein klagar ønskjer ei anna avgjerd, og
- dei tilfella der ei avgjerd rettsleg sett er ugyldig. I denne saka er avgjerda til Vestland Fylkeskommune gyldig.

Vidare er det rett når klagar skriv at «Arealet omsøkt til uteservering er fortausareal langs fylkesvei 5342 Bryggesporden og fylkesvei 577 Torget.

Interesser i eit bybilete

Generelt sett så er det mange interesser i eit bybilete . Dette er alt frå omsyn til gåande, syklende, trafikkavvikling, næring, turisme, kulturminne osv. Interessene kan vere regulerte gjennom eigedomsrett og ulike lovverk. Ikkje alle interessene har same relevans og vekt i dei ulike lovverka. Plan og bygningslova har sine reglar. Bergen kommune har kommunedelplan for Bergen sentrum, plannummer: P 1578.00.00. Bergen kommune har også retningslinjer for uteservering på offentleg grunn i Bergen kommune. Det finns også reglar i politivedtekter og reglar for næringsmiddel og alkohol.

Vestland fylkeskommune har heimla sitt vedtak i Veglova §§ 57 og 9. I tillegg kjem ein leigeavtale. I avtalen er det vist til veglova, retningslinjer for Bergen kommune, kommunedelplan sentrum, kontoret for skjenkesaker sine reglar og politivedtekter.

Veglova sitt vurderingstema i §57 har utgangspunkt i det trafikkfaglege og herunder tryggleik. I den grad uteservering ikkje kjem i konflikt med hovudføremålet ønskjer vi å legge til rette for uteservering. Det er positivt for Bergen by å ha liv langs bygatene, og vi ønskjer derfor å legge til rette for uteservering i den grad det ikkje kjem i konflikt med hovudføremålet. Vi har vurdert i tråd med dette. Klagar skriv at det må takast omsyn til næringsinteresser, koronasituasjonen samt livsgrunnlaget til leietakar og tilsette. Til dette kan kommenterast at rett vurderingstema i denne saka er teke inn ovanfor.

Påstand om ulovleg omgjerung

Klagar skriv at « Det er ikke grunnlag for å fatte vedtak i strid i med byggetillatelsen fra 1997. Det ville innebære omgjøring av vedtaket, som i dette tilfellet vil være i strid med adgangen til omgjøring etter forvaltningsloven § 35. Slik vi les klagen så er dette knytt til at klagar skriv: «Etter plan- og bygningsloven § 11-6 er kommuneplanens arealdel bindende for nye tiltak eller utvidelser etter § 1-6. Tillatelse etter plan- og bygningsloven i 1997 er vurdert etter en eldre arealplan enn kommunedelplan sentrum. Det ville innebære ulovlig tilbakevirkning å fatte vedtak etter en nyere arealplan.»

Vestland Fylkeskommune har fatta vedtak etter veglova. Vi har ikkje endra noko gjeldande vedtak i strid med forvaltningslova §35.

Påstand om at Vestland Fylkeskommune har teke utanforliggjande omsyn

Klagar skriv mellom anna at «I vedtaket legg Vestland fylkeskommune til grunn plan- og bygningsetaten si avklaring av arealbruk i høve til kommunedelplan sentrum, som er gitt i e-post til Statens vegvesen 29.03.2019». ... «Fylkeskommunen har tatt utanforliggjande hensyn. Overordnede vurderinger av arealbruk er ikke i tråd med hensynene som skal ivaretas av veglova.»

Utanforliggjande omsyn er i NOU 2019: 5 definert som omsyn som ikkje er saklege.

Vestland Fylkeskommune har ikkje teke utanforliggjande omsyn. Det er gjort greie for kor vedtaket er heimla og kva som er vurderingstema. Det at vi gjer greie for kva Bergen kommune har lagt til grunn er ikkje utanforliggjande. Plan og Bygningsetaten skriv « Ved Bryggesporen er et kritisk fotgjengerområde i forlengelsen av Torget. Serveringsarealet foran Kjøttbasaren har til nå representert en unødvendig innsnevring av gangarealet fra Vetrliidsallmenningen. Det er et lyskryss med to fotgjengerkrysninger og oppleves trangt og trafikkfarlig. Det er viktig at fortausbredden ved hjørnet på Kjøttbasaren videreføres ut til krysset mot Torget, slik det er markert med rød stiple linje. Tidligere avgrensing er vist med mørkegrønn linje, nødvendig gangareal er vist med rosa, men nytt serveringsareal er angitt med grønt areal. Dersom ein skal leggje ordlyden i klagen til grunn så vil det vere utanforliggjande å syne til Bergen kommune sine vurderingar, men samstundes, så vil klagar at ein skal leggje vekt på «... negative konsekvenser for leietaker...» og «... livsgrunnlaget til leietaker og dens ansatte». Vestland Fylkeskommune har ikkje teke omsyn som er usaklege.

Vurderinga etter veglova §57

Klagar skriv at «Vi er imidlertid uenig i vegmyndighetens vurdering av at omsøkte areal markert med rosa i vedtaket, er nødvendig gangareal» Klagar vil ha teljingar og meiner at dei fleste nyttar lyskrysset. Til dette skal kommenterast at vi som eigar av areal, og fagmynde ikkje har krav til teljing for å velje mellom kva leigetakar meiner er naudsynt areal til servering og kva vi legg til gunn er ønskeleg som tilgjengeleg fortau. Utgangspunktet er at dette er areal til fortau. Trafikk til og frå Fløibanen, Bryggen osv skjer i dette området. Det må være areal til gåande, syklande og ikkje minst trafikk i begge retningar. Folk med nedsett funksjonsevne skal også kunne bevege seg fritt. Vår vurdering etter § 57 er trygt innanfor det lovlege forvaltningsskjønnet som Vestland Fylkeskommune har. I dette ligg også det å auke tryggleik.

Bruk av fortau og tryggleik

I trafikkreglane § 1 er fortau i definert som anlegg for gåande som er skild frå køyrebana med kantstein. Syklande kan nytte fortau når gangtrafikken er liten og syklinga ikkje medfører fare eller er til hinder for gåande, jamfør § 18.

Erfaring og opplevingar på dei gjeldande strekningane tilseier at det er trong for meir areal til mjuke trafikantar. Kombinasjonen av innsnevra fortau, mengda mjuke trafikantar både som går forbi eller som går av og på buss har vi sett gjev ein «kork»- liknande situasjon på fortaua på Torget og Bryggen. Mjuke trafikantar vert gåande i kø på fortaua, og vert «fanga» mellom uteserveringane og køyrevegen. På fortauet ferdast ikkje berre gåande, men og blant anna gåande med barnevogn, rullestolbrukarar, folk på sparkesyklar eller ståhjulingar, syklande, syns- og rørslehemma. Ved Bryggesporden er det eit mykje nytta gangfelt, der det «hopar seg opp» mjuke trafikantar på fortaua som ventar på å krysse veggen. Her er det trongt og til tider utfordrande for dei mjuke trafikantane som ikkje skal krysse veggen å passere den ventande folkemengda, fordi det ikkje er meir plass på fortauet. I tillegg skal det vere plass til dei som ventar eller går av bussen på fortaua.

Med så mykje folk som det til tider er på fortaua, vert det for liten plass på og enkelte vert pressa ut i vegbana. Dette er særst uheldig og lite ynskjeleg med tanke på dei mjuke trafikantane sin tryggleik. Andre vel å gå ut i vegbana for å kome fortare fram når det vert trongt på fortauet og køen går sakte. For køyrande kan eit allereie krevjande trafikkbilete verte ande meir krevjande og uoversikleg dersom det plutseleg kjem folk ut i vegbana på stadar der ein ikkje forventar at det skal vere mjuke trafikantar.

Rullestolbrukarar, barnevogner, personar som nyttar rullatorar og liknande treng meir plass enn gåande utan hjelpemiddel eller anna utsyr. Spesielt gjeld dette når dei skal passere andre med tilsvarande utstyr. På grunn av høgdeskilnad mellom fortau og vegbane må dei halde seg på fortauet, og har ikkje andre alternativ enn å halde seg på fortauet til dei kjem til nedsenka kantstein. Når det er mykje folk på fortaua vil det vere utfordrande å sjå kva som kjem i mot for å eventuelt vente på stadar der ein kan passere kvarandre. I utgangspunktet ynskjer vi å legge til rette for god framkomst der ein slepp å vente for å kunne passere andre.

Den 22.04.2020 fatta Bystyret i Bergen vedtak om at Bryggen og Torget skal stengast for trafikk delar av sommaren 2020. Stenginga gjeld ikkje for rutegåande buss, taxi, moped og varelevering. Samstundes skal det vere moglegheit for omkøyring via Bryggen og Torget dersom til dømes Fløyfjellstunnelen stengast. Søknad om uteservering gjeld for heile året eller for høgsesong, og ikkje berre for den perioden Bryggen og Torget er stengt i sommar. Sjølv om det som følgje av vedtaket vert mindre trafikk på Torget og Bryggen i ei kortare periode, er veggen likevel ikkje heilt stengt. Fordi vegbana framleis er tiltenkt køyretøy, må ein difor òg i denne perioden ha tilstrekkeleg plass på fortaua til mjuke trafikantar.»

Fylkesdirektør for infrastruktur og veg finn ikkje grunn for å gjera om vedtaket av 28.05.2020.

Fylkesrådmannen si vurdering.

INV Forvaltning og utgreiing Bergensområdet og fylkesdirektør infrastruktur og veg, har vurdert søknaden og klagen med bakgrunn i mellom anna veglova § 9 og § 57, Føresegn § 6.3 i kommunedelplan for sentrum samt Bergen kommune sine retningslinjer for uteservering på offentleg grunn punkt. 8.

Det skal for ordens skuld nemnast at Fylkeskommunen er grunneigar, og klagar har ikkje rettskrav på å få leige meir areal enn det som grunneigar tilbyr.

Når det gjeld vedtak etter veglova §§ 9 og 57, så tek vurderingstema utgangspunkt i det trafikkfaglege og herunder tryggleik. I den grad uteservering ikkje kjem i konflikt med hovudføremålet, eller andre gjeldande regelverk, ønskjer vi å legge til rette for uteservering. Det er eit lovleg omsyn når vi vil leggje til rette for meir areal til mjuke trafikantar.

I klagen vert det hevda ifølgje klagar vil det innebere ei ulovleg omgjerung å fatte vedtak etter ein nyare arealplan. Det er ikkje grunnlag for å fatte eit vedtak i strid med byggeløyve gjeve i 1997. Det vert vist til forvaltningslova § 35, omgjerung av vedtak utan klage. Fylkesrådmannen vil her kort vise til at det er fatta eit lovleg vedtak, etter søknad, med heimel i veglova § 57 2. ledd.

I klagen vert det deretter hevda at Vestland fylkeskommune har teke utanforliggjande omsyn i vedtak av 28.05.2020. Med utanforliggjande omsyn vert meint omsyn som ikkje er saklege. I vedtak av 28.05.2020 går det klar fram heimelen for vedtaket, veglova § 57 2. ledd og kva som er vurderingstemaet. Under «vurdering av saka» går det fram:

« Ved Kjøttbasaren og Bryggesporden legg Vestland fylkeskommune til grunn plan- og bygningsetaten si avklaring av arealbruk i høve til kommunedelplan sentrum, som er gitt i e-post til Statens vegvesen 29.03.2019. I e-posten skriv plan- og bygningsetaten at arealet ved «Bryggesporden er et kritisk fotgjengerområde i forlengelsen av Torget. Serveringsarealet foran Kjøttbasaren har til nå representert en unødvendig innsnevring av gangarealet fra Vetrilidsallmenningen. Det er et lyskryss med to fotgjengerkryssninger og oppleves trangt og trafikkfarlig. Det er viktig at fortausbreddden ved hjørnet på Kjøttbasaren videreføres ut til krysset mot Torget, slik det er markert med rød stiplede linje. Tidligere avgrensning er vist med mørkegrønn linje, nødvendig gangareal er vist med rosa, men nytt serveringsareal er angitt med grønt areal.» Det er plan- og bygningsetaten som er planmyndigheit som kan vurdere om eit tiltak er i samsvar med føresegn § 6.3 for kommunedelplan for sentrum som krev minimum 3 m fri fotgjengarbreidde.» Dette er lovlege og saklege omsyn.

Sweco Norge AS er ikkje samd i vurderinga i den trafikale vurderinga etter veglova § 57 som er gjort i vedtak av 28.05.2020. Dei skriv i klagen at: «Vi er imidlertid uenig i vegmyndighetens vurdering av at omsøkte areal markert med rosa i vedtaket, er nødvendig gangareal» Fylkesdirektør for infrastruktur og veg skriv at klagar vil ha teljingar og meiner at dei fleste nyttar lyskrysset. Til dette skal kommenterast at vi som eigar av areal, og fagmynde ikkje har krav til teljing for å velje mellom kva leigetakar meiner er naudsynt areal til servering og kva vi legg til gunn er ønskeleg som tilgjengeleg fortau. Utgangspunktet er at dette er areal til fortau. Trafikk til og frå Fløibanen, Bryggen osv skjer i dette området. Det må være areal til gåande, syklande og ikkje minst trafikk i begge retningar. Folk med nedsett funksjonsevne skal også kunne bevege seg fritt. Deira vurdering etter § 57 er trygt innanfor det lovlege forvaltningssskjønnet som Vestland Fylkeskommune har. Fylkesrådmannen er samd i vurderinga til Fylkesdirektør infrastruktur og veg.

Ved handsaminga av denne klagesaka har ein frå administrasjonen vore på staden og vurdert fortausarealet den 05.11.2020. Det var mykje folk på fortauet, både av gåande og av syklande, på fortauet utanfor Egon. Det var trangt om plassen. Fylkesrådmannen vil og vise til at framfor «spissen» av fortauet mot Torget, er det to sterkt trafikerte fotgjengarfelt. Dersom Egon får utvida arealet sitt, mellom det «gule arealet» i figur 1, vil dette kome i konflikt med fotgjangerfeltet mot Bryggesporden/Torget. Slik fylkesrådmannen vurderer det, har ein her behov for arealet på fortauet til gåande og syklande. Fylkesrådmannen legg og vekt på at ein utvida bruk av fortausarealet til uteservering kan kome i konflikt med målsetjingane om universell utforming og tilrettelegging. Fv 577 er her ein viktig ferdselsåre mot Bryggen, bustadområder i Sandviken. Det er mykje trafikk i dette området, mellom anna med fleire busstopp på Bryggen og to busstopp langs Torget. Fortaua si overordna funksjon er å vere ei ferdselsåre.

Fylkesrådmannen vil vise til at i vedtak av 28.05.2020 vart det gjeve løyve til leige fortausareal der det totale utleigearealet var 157 m², noko som kan betegnast som eit stort areal til uteservering.

Fylkesrådmannen ser at uteserveringar er eit viktig element i ein levande by, ein berikelse for sentrum og bidreg til liv i byrommet. Fylkeskommunen er i eigenskap av vegeigar, positiv til å leiga ut fortausareal til uteservering på offentleg areal i sentrum under forutsetnad at framkomelegheit og sikkerheit på gater og fortau er ivareteke. Fylkesrådmannen finn imidlertid ikkje at det er grunnlag for å prioritera omsynet til uteservering framfor omsynet til ferdsle på fortauet. Denne prioriteringa er og i samsvar med prioriteringane som kjem fram i veglova § 1 a.

I klagen vert Vestland fylkeskommune beden om at det vert vurdert moglegheit for utviding av areal til leige for uteservering andre stader på uteserveringa, dersom klagen ikkje vert teken til følgje. Ifølgje klagar, er det registrert andre godkjende utvidingar av areal til uteservering, andre stader i sentrum. Det går ikkje fram av klagen, konkret kor ein ynskjer utviding av areal. Ein frå administrasjonen, har vore på staden. Ein

kan ikkje sjå at det er nok areal på fortaua, enten framfor Egon, eller på fortaua på sida av Egon mot Finnegården eller mot Bryggsporen, til at ein kan leige ut areal til uteservering, utan at dette går på bekostning av dei mjuke trafikantane. Fylkeskommunen ynskjer å leggje til rette for god framkomst på fortaua. Kravet til fri gangpasasje er 3 meter. Når det er mykje folk på fortaua, kan dette bli ein utfordring. Kravet frå klagar kan ikkje føre fram.

Fylkesrådmannen finn på denne bakgrunn å rå til at klage frå Sweco Norge AS over INV forvaltning og utgreiing sitt vedtak av 28.05.2020, leige av offentleg areal til uteservering langs fv. 577 Torget og fv. 5342 Bryggsporen Torget Hotelldrift AS/Egon Kjøttbasaren gnr. 167 bnr. 1653, vert ikkje teken til følgje.

Vedtakskompetanse

Klagenemnda. Det vert vist til Reglement for klagenemnda punkt 2 «Oppgåver».

Vurderingar og verknader

Økonomi: Ikkje relevant.

Klima: Ikkje relevant.

Folkehelse: Ikkje relevant.

Regional planstrategi: Ikkje relevant.

Konklusjon

Klagen vert ikkje teken til følgje.